

dosarul nr. 2ra-1427/18

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău, (Alexandru Gafton)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Angela Bostan, Anatol Pahopol, Veronica Negru)

ÎNCHEIERE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ruslan Saachian, reprezentat de avocatul Lilian Osoian,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Saachian împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Dorin Recean și Vladimir Maiduc cu privire la recunoașterea discriminării la locul de muncă, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ruslan Saachian și a fost menținută hotărârea din 19 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, prin care acțiunea depusă de Ruslan Saachian a fost respinsă,

constată:

La 03 februarie 2015, Ruslan Saachian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne (în continuare MAI al RM) cu privire la recunoașterea discriminării la locul de muncă, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că din 13 septembrie 2013 activează în funcția de Șef al secției combaterea crimei grave și criminalității organizate a Direcției de Poliție mun. Chișinău a IGP al MAI RM.

Prin Ordinul MAI al RM nr. 190ef din 20 martie 2013 a fost concediat din cadrul organelor afacerilor interne. Ruslan Saachian a considerat concedierea sa drept o presiune din partea Șefului Serviciului Securitate Internă și Combaterea Corupției a MAI al RM, Vladimir Maiduc și ministrului MAI al RM, Dorin Recean care a fost dus în eroare de către Vladimir Maiduc, referitor la persoana sa.

Prin hotărârea din 13 iunie 2013 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 16 aprilie 2014 a Curții Supreme de Justiție, au fost anulate ordinele de concediere și restabilit la serviciu. Astfel, întru executarea acestei hotărâri judecătorești, prin pct. 1 al Ordinului MAI al RM nr. 28ef din 15 iulie 2013 a fost repus în funcția de Șef al Secției poliție criminală a CGP mun. Chișinău, iar în conformitate cu pct. 3 al aceluiași ordin s-a dispus trimiterea sa în interes de serviciu,

în funcția de inspector de investigații al Secției „N” a Direcției protecție internă a Serviciului securitate internă și combatere a corupției, pentru o perioadă de cel mult 60 de zile.

Nefiind de acord cu trimiterea sa în interes de serviciu la SSI și CC al MAI, a depus dezacordul pe numele ministrului, în care a indicat că apreciază această acțiune drept o parte din scenariul privind persecutarea sa din partea lui Vladimir Maiduc, care urmărește scopul să fie numit într-o funcție aflată sub controlul său.

La fel, reclamantul a indicat că, la 18 iulie 2013, în prima zi de serviciu, a fost informat public de către Vladimir Maiduc că va merge în deplasare din cont propriu și va lucra în biroul nr. 100, care de fapt nu există și constituie holul etajului. Respectiv, în ziua în care a început să muncească nu a fost asigurat cu birou, masă și celelalte necesități de birotică pentru a fi în posibilitate de a activa adecvat.

La 15 august 2013, i-a comunicat lui Vladimir Maiduc că își va apăra drepturile sale pe cale legală, însă, ultimul i-a replicat că îi va arăta el legea, cum se scrie și cum să umble cu „variante armeneste”. Reclamantul a opinat că Vladimir Maiduc a făcut aluzie la originea sa, deoarece tatăl său este de naționalitate armeană. Totodată, din această zi, Vladimir Maiduc nu l-a mai primit în biroul său.

Succesiv, reclamantul a relevat că, la 20 august 2013, se afla la serviciu în biroul nr. 114 la SSI și CC al MAI al RM, unde lucra la masa lui Vitalie Ursu, care se afla în concediu. Aproximativ la ora 08.36, în birou a intrat Vladimir Maiduc și, în prezența altor colegi și cu un ton ridicat, i-a reproșat de ce a neglijat indicațiile sale și se află în birou, dar nu în holul instituției.

Reclamantul a considerat că, acțiunile lui Vladimir Maiduc au fost pe deplin susținute de ministrul afacerilor interne, care a semnat un șir de ordine emise în privința sa de suspendare din funcție și sancționare disciplinară.

Deopotrivă, Ruslan Saachian a indicat că, la 14 iunie 2013, a solicitat numirea sa în funcție de Șef-adjunct la IP Ciocana, dar nu a primit nici un răspuns. Ulterior, la raportul suplimentar a primit răspuns negativ, refuzul fiind motivat prin faptul că funcția respectivă este ocupată.

Reclamantul a reliefat că nenumăratele plângeri și rapoarte depuse ministrului în privința comportamentului neadecvat și discriminatoriu a lui Vladimir Maiduc, au fost ignorate de către Dorin Recean, acestea fiind repartizate spre soluționare lui Vladimir Maiduc. Această concluzie rezultă și din circumstanțele de fapt conținute în raportul din 20 august 2013 întocmit de juristul MAI al RM în privința pretensei insultări de către reclamant, astfel fiind intentată o anchetă de serviciu. Ancheta de serviciu soldându-se cu sancționarea disciplinară a lui Ruslan Saachian.

Prin hotărârea din 31 ianuarie 2014 a Judecătoria Grigoriopol, menținută prin deciziile din 29 mai 2014 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 29 ianuarie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost anulat ordinul de sancționare.

Reclamantul a opinat că circumstanțele relevate fac parte din scenariul de hărțuire la locul de muncă, manifestate prin umilirea sa în prezența colegilor și persoanelor chestionate de el cu ocazia îndeplinirii atribuțiilor de serviciu. Astfel majoritatea colaboratorilor SSI și CC al MAI al RM le era frică să comunice cu el, deoarece puteau fi sancționați de către Vladimir Maiduc.

De asemenea, Ruslan Saachian a indicat că, la 15 august 2013, a fost trimis în deplasare la IP Leova pentru efectuarea unei anchete de serviciu, însă, nu i-a fost achitată în avans deplasarea, cheltuielile suportate de dânsul constituind suma de 450 de lei. Prin răspunsul din 19 septembrie 2013, semnat de ministrul Dorin Recean, i s-

a comunicat că această deplasare nu va fi achitată deoarece nu a fost coordonată cu conducătorul și aceste cheltuieli sunt nejustificate și nu sunt confirmate prin bonuri și tichete corespunzătoare.

În altă ordine de idei, reclamantul a învederat că în privința stării sale s-a expus un specialist autorizat prin Raportul de expertiză complexă nr. 327 din 01 octombrie 2013.

La fel, s-a adresat Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, care prin decizia nr. 001/2013 din 17 octombrie 2013 a constatat că faptele expuse în plângere de către Ruslan Saachian constituie o hărțuire conform art. 1 și art. 2 coroborat cu art. 7, alin. (2), lit. f) din Legea privind asigurarea egalității.

Astfel, reclamantul a considerat că, la caz, nu a fost încălcat termenul de prescripție, deoarece hărțuirea a continuat și după perioada descrisă, având la bază aceleași fapte constatate de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în decizia din 17 octombrie 2013. cu atât mai mult că există o concurență între prevederile Codului civil, Codului muncii și Legii cu privire la asigurarea egalității. Respectiv ce prescriu termenul de adresare în instanța de judecată.

Ruslan Saachian a solicitat repunerea în termenul procedural de înaintare a acțiunii; recunoașterea faptului că, în perioada cuprinsă între 13 iunie 2013 și până la depunerea cererii de chemare în judecată, în privința sa a avut loc o discriminare la locul de muncă, manifestată prin hărțuire; încasarea din contul MAI al RM în beneficiul său a sumei de 450 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului material și a sumei de 200 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, cauzat prin discriminare la locul de muncă; și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 14 august 2015, Ruslan Saachian a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dorin Recean și Vladimir Maiduc cu privire la recunoașterea discriminării la locul de muncă, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. II, f.d. 4-12).

În motivarea acțiunii, reclamantul Ruslan Saachian a invocat motive și temeuri similare celor din acțiunea intentată la 03 februarie 2015 împotriva Ministerului Afacerilor Interne.

Prin încheierea din 18 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, (vol. III, f.d. 155 recto-verso) au fost conexe într-o singură procedură acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Saachian împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la recunoașterea discriminării la locul de muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Saachian împotriva lui Dorin Recean și Vladimir Maiduc cu privire la recunoașterea discriminării la locul de muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, pentru a fi examinate concomitent.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, (vol. III, f.d. 212-213, 216-228) s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Ruslan Saachian cu privire la repunerea în termenul procedural de înaintare a acțiunii.

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Saachian împotriva MAI al RM, Dorin Recean și Vladimir Maiduc cu privire la recunoașterea discriminării la locul de muncă, repararea prejudiciului material și moral și

compensarea cheltuielilor de judecată pentru perioada de la 13 iunie 2013 până la 13 septembrie 2013, ca depusă tardiv.

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Saachian împotriva MAI al RM, Dorin Recean și Vladimir Maiduc cu privire la recunoașterea discriminării la locul de muncă, încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată pentru perioada de la 17 octombrie 2013 până la 19 decembrie 2016, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (vol. IV, f.d. 10, 11-24) a fost respins apelul declarat de Ruslan Saachian și s-a menținut hotărârea din 19 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 116 alin. (1) și (4), art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă; art. 1 alin. (1), art. 2, art. 13 alin. (1) și (3), art. 20 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității; art. 267 alin. (1) și (2), art. 271, art. 272 alin. (1) din Codul civil; și art. 14 CEDO.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, și Curtea de Apel Chișinău au reținut că, prin răspunsul din 27 noiembrie 2013 a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, reclamantul a fost informat că Decizia din 17 octombrie 2013 a intrat în vigoare la 17 noiembrie 2013. Respectiv, reclamantul era obligat să anexeze la cererea de repunere în termen probele ce ar justifica imposibilitatea depunerii cererii de chemare în judecată în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care acesta putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.

Mai mult decât atât, prin prisma art. 13 alin. (3) din Legea cu privire la asigurarea egalității, depunerea plângerii pe adresa Consiliului nu constituie o procedură prealabilă obligatorie pentru adresarea în instanța de judecată. Prin urmare, reclamantul a fost în drept timp de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei de a se adresa conform art. 10 din Lege, subiecților cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității, printre care sunt și instanțele judecătorești.

În această ordine de idei, instanțele de fond au constatat că acțiunea reclamantului în partea recunoașterii discriminării în perioada de la 13 iunie 2013 până la 13 septembrie 2013 a fost depusă tardiv. Or, această acțiune trebuia să fie depusă în termenul stabilit prin lege de un an.

Succesiv, instanțele inferioare au apreciat ca fiind neprobat capătul de cerere privind recunoașterea discriminării la locul de muncă și repararea prejudiciului material și moral pentru perioada de la 17 octombrie 2013 până la 19 decembrie 2016. Or, în acest sens, reclamantul nu administrat probe pertinente și concludente, invocând doar că după adoptarea Deciziei din 17 octombrie 2013 a Consiliului și până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, din partea pârâților au continuat acțiunile de discriminare în privința sa.

La 26 aprilie 2018, Ruslan Saachian, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (vol. IV, f.d. 28-38).

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele factice ale cauzei și a invocat că instanțele de fond nu au motivat hotărârile și nu s-au expus asupra unor argumente invocate de Ruslan Saachian.

Recurentul a solicitat admiterea recursului și casarea deciziei din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 19 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă integral acțiunea depusă de Ruslan Saachian.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când a fost recepționată de către recurent decizia instanței de apel, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

In concreto cererii de recurs, completul de admisibilitate evocă faptul că în conformitate cu prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Ruslan Saachian, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, completul de admisibilitate atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea circumstanțelor faptice ce țin de fondul cauzei și transpunerea soluției instanței de apel și a primei instanțe.

În acest sens, urmează a fi învederat faptul că, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, or, motivarea recursului fiind necesară prin prisma indicării motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

Ipozezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Ruslan Saachian, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, s-au limitat doar la o formularea echivocă că „instanțele de fond nu au motivat hotărârile și nu s-au expus asupra unor argumente invocate de Ruslan Saachian”. Însă, fără determina cu exactitate care motive au rămas neargumentate de către instanțele inferioare. Respectiv, recurentul nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest

tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Ruslan Saachian, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Ruslan Saachian a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ruslan Saachian, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, împotriva deciziei din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ruslan Saachian, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Saachian împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Dorin Recean și Vladimir Maiduc cu privire la recunoașterea discriminării la locul de muncă, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari